

«Χαίρε, κυοφορούσα οδηγόν πλανωμένους, χαίρε, απογεννώσα λυτρωτήν αιχμαλώτους»

Ευρισκόμενοι στην Γ΄ Εβδομάδα των Νηστειών, αδελφοί μου, συμμετείχαμε απόψε στην ακολουθία της Γ΄ Στάσης των Χαιρετισμών της Υπεραγίας Θεοτόκου, συμπάλλοντας και χαιρετίζοντας, με τον Αρχηγό των Αγγελικών Δυνάμεων, την μεγαλοσύνη της γλυκύτατης Παναγίας μας. Από το σύνολο της Αρχαγγελικής αυτής ομολογίας ξεχωρίζουμε σήμερα εκείνον τον Χαιρετισμό που υμνολογεί την Θεοτόκο γιατί κυοφόρησε τον οδηγό των πλανεμένων και γέννησε τον λυτρωτή των αιχμαλώτων, τον Κύριό μας Ιησού Χριστό.

Γι' αυτό θα προσπαθήσουμε να διακρίνουμε ποιοί είναι οι πλανεμένοι και ποιοί οι αιχμάλωτοι περί ων ο λόγος. Στην πρώτη κατηγορία των πλανεμένων ανήκουν, καταρχήν, οι άπιστοι, οι αυτοαποκαλούμενοι άθεοι. Βεβαίως, η απιστία είναι δικαίωμα, αφού ο Χριστός δεν επιβάλλεται σε κανένα, αλλά μάς καλεί ελεύθερα και αυτόβουλα να ενωθούμε μαζί Του και να γίνουμε μέλη του Σώματός Του. Την ίδια στιγμή η Εκκλησία μας είναι ο χώρος που καταξιώνεται και μεγαλώνεται η ανθρώπινη ελευθερία. Το ιδεώδες του Χριστιανικού βίου δεν είναι ο εκβιασμός της πίστης, αλλά η ελευθερία της αγάπης και της αυτοπροσφοράς του ανθρώπου στον Θεό. Παρόλα αυτά, όμως, οι φορείς της απιστίας και της αθεΐας, στην πορεία του χρόνου στέρησαν από τους Χριστιανούς της ελευθερία της δικής τους πίστης, το δικαίωμα στην Λατρεία του Θεού και έκαναν τα πάντα, είτε διά της βίας, είτε διά της λαιμοδείας και του υπόγειου πολέμου στην Εκκλησία, να καταλύσουν την πίστη και να καταστρέψουν την ζωή του λαού μέσα Της. Οι Άγιοι της Εκκλησίας μας συνιστούν στάση συμπόνιας και όχι σκληρότητας προς τους άπιστους, γιατί, τελικά είναι θύματα των ίδιων λανθασμένων επιλογών τους. *«Πρέπει να σκεπτόμαστε για τους αθέους ότι είναι οι πιο πτωχοί ανάμεσα στους υιούς των ανθρώπων. Διότι οι άλλοι πτωχοί άνθρωποι δεν έχουν ψωμί, ούτε ρούχα, ούτε γη, έχουν, όμως στην καρδιά τους τον Θεό, τον χορηγό όλων των δώρων και έχουν την ελπίδα στον Θεό και Δημιουργό τους. Ενώ αυτοί ούτε αυτά δεν έχουν. Οι άθεοι δεν έχουν εκείνη την μέγιστη περιουσία, την οποία όλοι οι δημιουργημένοι άνθρωποι πρέπει και μπορούν να έχουν. Δεν έχουν τον Θεό. Γι' αυτό πρέπει να συμπεριφερόμαστε στους αθέους και άπιστους με συμπόνια και όχι με σκληρότητα»¹*

Στην κατηγορία των πλανεμένων ανήκουν και οι αιρετικοί. Είναι εκείνοι που νοθεύουν το ορθό δόγμα και την διδασκαλία της Εκκλησίας, δημιουργώντας ρήγματα στην ενότητά της. Η αίρεση είναι η μεγαλύτερη πληγή στην Εκκλησιαστική ιστορία, γιατί είναι εχθρός εσωτερικός, γι' αυτό κρυφός, που ενεργεί ύπουλα και διαβρωτικά, οδηγώντας τα μέλη εκείνα της Εκκλησίας που την υιοθετούν στον πνευματικό θάνατο, στην απώλεια της σωτηρίας.

¹ Άγιος Νικόλαος Βελιμίροβις, «δεν φτάνει μόνο η πίστη...», σελ. 172

Στην κατηγορία των αιχμαλώτων, για την οποία ομιλεί ο Αρχάγγελος Γαβριήλ, ανήκουν οι άνθρωποι εκείνοι που εκουσίως παραδόθηκαν στην ζωή της αμαρτίας. Οι ίδιοι προβάλλουν αυτή την στάση ζωής ως επιλογή ελευθερίας. Αποδεικνύεται, όμως, ότι η αμαρτία λειτουργεί ως πνευματική σκλαβιά, είναι πραγματική αιχμαλωσία, καθώς καθιστά τον άνθρωπο δούλο και υπήκοο των παθών και των αδυναμιών του. Πολύ επιτυχημένα η αμαρτία χαρακτηρίστηκε *«ως ένα είδος διχτύου, το οποίο μάς παγιδεύει και από το οποίο δε μπορούμε ποτέ πραγματικά να ελευθερωθούμε σε αυτή την ζωή...»*². Τελικά, *«η αμαρτία καταντά αυτοτιμωρία, αυτοκαταδίκη και αυτοκαταστροφή, αυτοεγκλεισμός του ανθρώπου στη μοναξιά και στο αδιέξοδό του, στην ασθένεια και στην αδυναμία του, αυτοπαράδοσή του στο θάνατο, που διάλεξε αντί για τη ζωή. Είναι η ίδια η κόλαση μέσα μας, που θελήσαμε αντί για την Βασιλεία του Θεού, καρπός της εκλογής του όχι του διαβόλου, αντί του ναι του Θεού»*³

Η αμαρτία, λοιπόν, είναι μία πραγματικότητα, όχι, όμως, ανίκητη, ούτε μη αντιμετωπίσιμη. Είναι ο λόγος για τον οποίο οφείλουμε να αγωνιζόμαστε πνευματικά, με στόχο την διαρκή μετάνοια και επιστροφή στην αγάπη του Θεού. Άλλωστε ο Χριστός στον αγωνιζόμενο άνθρωπο, που έχει συναίσθηση της αμαρτωλότητάς του και αγωνίζεται ενάντια στον κακό εαυτό του, στέκεται ως φίλος και σύμμαχος, ως ιατρός, έτοιμος να θεραπεύσει την πνευματική ασθένεια και νοσηρότητα και να συμβάλει στην αναγέννηση και σωτηρία του.

Γι' αυτό η Εκκλησία μας υμνολογεί και χαιρετίζει την Παναγία μας, αδελφοί μου, γιατί έγινε το όχημα της σάρκωσης της Υιού και Λόγου του Θεού, του μόνου που μπορεί να οδηγήσει τους πλανεμένους από την απιστία στον δρόμο της επιστροφής και τους αιχμαλώτους από την αμαρτία στην ελευθερία της αγάπης και της Βασιλείας Του. ΑΜΗΝ!

² π. Σεραφεΐμ Ρόουζ, Ιερομ. Δαμασκηνού «π. Σεραφεΐμ Ρόουζ, η ζωή και τα έργα του», Τόμος 3^{ος}, σελ. 136

³ π. Μιχαήλ Καρδαμάκης, «Ορθόδοξη πνευματικότητα», σελ. 246